

ПРОПОЗИЦІЇ

Харківського національного економічного університету

імені Семена Кузнеця

до **Порядку затвердження рішень про присвоєння вчених звань**

З метою досягнення відповідності вимог щодо присвоєння вчених звань існуючим сучасним прогресивним тенденціям розвитку світового наукового та освітянського простору у Порядку затвердження рішень про присвоєння вчених звань пропонуємо такі уточнення.

1. Пункт 8.2 абзац 3 викласти у такій редакції: «стаж педагогічної роботи не менше як **10 років***, у вищих навчальних закладах на посадах науково-педагогічних працівників **з оплатою праці не менш як 0,25 посадового окладу (ставки заробітної плати)**».

2. Пункт 8.2 абзац 4 викласти у такій редакції: « стаж педагогічної роботи на посаді професора, завідувача кафедрою у вищих навчальних закладах **не менше 2 років, у тому числі протягом останнього календарного року, за умови наявності стажу наукової роботи не менше як 10 років для наукових працівників, які перейшли на науково-педагогічну роботу**».

3. Пункт 8.2 абзац 6 викласти у редакції: «не менше **10** науково-методичних праць, у тому числі **не менше одного одноосібного підручника (навчального посібника) за дисциплінами кафедри, які викладає здобувач на вчене звання професора, що використовуються у навчальному процесі**».

4. Пункт 8.2 абзац 7 викласти у такій редакції: «наукові праці, у тому числі не менш як **10, опублікованих після захисту докторської дисертації, з них не менше 5 без співавторів**, опублікованих у фахових наукових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, та 2 у провідних міжнародних наукових виданнях інших держав, до яких можуть прирівнюватися статті, опубліковані в матеріалах до наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, проведених в інших державах».

5. Пункт 8.3 викласти у такій редакції: «які викладають дисципліни на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри вищого навчального закладу, провели заняття протягом **10 років, та пройшли підвищення кваліфікації або науково-педагогічне стажування за кордоном протягом не менше трьох місяців**».

6. Пункт 8.4 та пункт 9.5 викласти у такій редакції: «які можуть підтвердити рівень знання англійської або іншої іноземної мови (крім

регіональних мов та мов меншин) шляхом надання міжнародного сертифікату або документа про навчання (стажування) за кордоном протягом трьох місяців».

7. Додати до пункту 8 підпункт 8.5: «які приймають участь у процесі підготовки докторів філософії (кандидатів наук) та докторів наук».

8. Пункт 9.3 абзац 4 викласти у такій редакції: «друковані наукові праці, у тому числі монографію (розділ монографії), та не менш як 10 праць, опублікованих після захисту докторської дисертації, з них не менше 5 без співавторів у фахових наукових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, та 2 у провідних міжнародних наукових виданнях інших держав до яких можуть прирівнюватися статті, опубліковані в матеріалах до наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, проведених в інших державах.

9. Додатково включити пункт щодо присвоєння вченого звання професора особам, що мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) у такій редакції:

«Вчене звання професора присвоюється працівникам вищих навчальних закладів, яким не присуджений науковий ступінь доктора наук, але:

1) яким присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук);

2) які мають:

вчене звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника);

стаж педагогічної роботи не менше як 20 років, у вищих навчальних закладах на посадах науково-педагогічних працівників з оплатою праці не менш як 0,25 посадового окладу (ставки заробітної плати);

стаж педагогічної роботи на посаді професора, завідувача кафедрою у вищих навчальних закладах не менше 2 років, у тому числі протягом останнього календарного року, за умови наявності стажу наукової роботи не менше як 20 років для наукових працівників, які перейшли на науково-педагогічну роботу;

стаж педагогічної роботи після отримання вченого звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника) не менше як п'ять років;

не менше 10 науково-методичних праць, у тому числі не менше трьох підручників (навчальних посібників), з них 1 без співавторів,

за дисциплінами кафедри, що викладає здобувач на вчене звання професора, які використовуються у навчальному процесі;

3) які викладають навчальні дисципліни на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри вищого навчального закладу;

4) які підготували не менше 3 докторів філософії (кандидатів наук);

5) які можуть підтвердити рівень знання англійської або іншої іноземної мови (крім регіональних мов та мов меншин) шляхом надання міжнародного сертифікату або документа про навчання (стажування) за кордоном протягом трьох місяців.»

10. Пункт 10.2 абзац 2 викласти у такій редакції: «не менше 3 навчально-методичних праць за дисциплінами кафедри, які викладає здобувач на вчене звання доцента, що використовуються у навчальному процесі».

11. Пункт 10.2 абзац 3 викласти у такій редакції: «наукові праці, зокрема не менш як 3 праці, опубліковані після захисту кандидатської дисертації, з них 2 у фахових наукових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, та одна у провідних міжнародних наукових виданнях інших держав, до яких можуть прирівнюватися матеріали, опубліковані за результатами наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, проведених в інших державах».

12. Пункт 10.4, пункт 11.3, викласти у такій редакції: «які можуть підтвердити рівень знання англійської або іншої іноземної мови (крім регіональних мов та мов меншин) шляхом надання міжнародного сертифікату або документа про навчання (стажування) за кордоном протягом трьох місяців».

13. Пункт 11.2 абзац 2 викласти у такій редакції: «стаж наукової роботи не менш як п'ять років на посаді старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, головного наукового співробітника, доцента, професора, заступника завідуючого (начальника) та завідуючого (начальника) науково-дослідним відділом (відділенням, сектором, лабораторією), завідуючого кафедрою або призначені на посади ректора, першого проректора, проректора з навчальної та наукової роботи, директора, заступника директора з наукової роботи, вченого секретаря, у тому числі протягом останнього календарного року.

* **Примітка** : В «Порядку затвердження рішень про присвоєння вчених звань» пропонується «Стаж педагогічної роботи» визначати в роках.

Оскільки:

1) в Кодексі законів про працю термін «стаж» визначається як «час ...», тобто ця категорія має часове вимірювання, а саме: рік, місяць, день, годин; аналогічно, в статтях Закону України «Про вищу освіту» стаж роботи також прив'язано до років.

Відповідно, вимірювати *стаж педагогічної роботи* кількістю семестрів є некоректним.

2) згідно Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, керуючись принципом *автономії вищого навчального закладу* (ст. 1 п. 1.1; ст. 32 п.1.1), а також на підставі ст. 10 п.4 та ст. 29 п.3.4 Закону, кожний вищий навчальний заклад **самостійно** визначає графік навчального процесу, а значить й тривалість навчальних семестрів. Здобувачі відповідного вченого звання різних навчальних закладів країни при однаковій кількості відпрацьованих семестрів будуть мати різний за тривалістю стаж відповідної педагогічної роботи, розрахований в роках, місяцях. Така ситуація призводить до проявів дискримінаційного характеру відносно науково-педагогічних працівників.

3) на сьогодні нормативно-правова база України не надає відповіді щодо визначення поняття «семестр» та вимог щодо його тривалості (3, 4, 5, ..., 10, 11, 12, ..., 18, 19, 20 тижнів).

4) незрозумілим залишається момент, коли, наприклад, семестр розпочинається з 1 вересня, а науково-педагогічного працівника зараховано з 1 листопада. Чи зараховується йому в стаж такий семестр, чи ні?

5) залучення фахівців з реального сектору економіки для викладання циклу лекцій з відповідної проблематики. Які критерії зарахування або не зарахування семестру до стажу педагогічної діяльності такого фахівця.

Ректор

В. С. Пономаренко

ПРОПОЗИЦІЇ

Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
до **Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора
філософії та доктора наук в аспірантурі (ад'юнктурі) та
докторантурі вищих навчальних закладів (наукових установ)**

З метою досягнення відповідності вимог щодо підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі вищих навчальних закладів (наукових установ) існуючим сучасним прогресивним тенденціям розвитку світового наукового та освітянського простору, пропонуємо уточнення до Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі вищих навчальних закладів (наукових установ), які полягають у такому.

1. Пункт 13 викласти у такій редакції: «на третьому рівні вищої освіти здобувачі ступеня доктора філософії можуть навчатися в аспірантурі (ад'юнктурі) за денною або заочною формою навчання. Навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) передбачає виконання освітньо-наукової програми вищого навчального закладу (наукової установи) за певною спеціальністю та самостійне проведення наукового дослідження під керівництвом одного наукового керівника **або декількох наукових керівників, якщо таке навчання здійснюється за умови академічної міжнародної мобільності з іноземними навчальними закладами.** Усі аспіранти (ад'юнкти), незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття (під час сесійних періодів) і проходити усі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені навчальним планом та освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури) вищого навчального закладу (наукової установи).

2. Пункт 25 абзац 2. Слова «та несе особисту відповідальність за якісне і вчасне виконання аспірантом (ад'юнктом) дисертаційного дослідження.» **виключити**, а пункт 25 абзац 2 викласти у такій редакції: «Науковий керівник аспіранта (ад'юнкта) здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, контролює виконання затвердженого вченою радою індивідуального плану наукової роботи.»

3. Пункт 25 абзац 4 викласти у такій редакції: «На здійснення наукового керівництва одного аспіранта (ад'юнкта) керівникові відводиться щороку **до 100** академічних годин навчального навантаження».

4. Пункт 26 абзац 1 викласти у такій редакції: «Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за

основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою), **без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці**, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми.

5. Пункт 32 абзац 1 викласти у такій редакції: «Вчена рада вищого навчального закладу (наукової установи) в місячний строк розглядає висновки кафедри, відділу, лабораторії щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та призначає докторанту наукового консультанта, який є **доктором наук з відповідної спеціальності і який працює штатним науково-педагогічним або науковим працівником відповідного вищого навчального закладу (наукової установи)**. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом керівника вищого навчального закладу (наукової установи).

Ректор

В. С. Пономаренко